

**Schválené projekty,
nové investície**

viac na str. 2

**Podhradské trhy
program**

viac na str. 6 – 7

**Leto so Sovou,
Futbalová sezóna**

viac na str. 10 – 11

**20 mierových
kilometrov**

viac na str. 12

Podhradčan

Informačný občasník mesta Spišské Podhradie

04/2018

Mestské kultúrne stredisko vás srdečne pozýva
na divadelné predstavenie divadla Commedia Poprad:

A. P. Čechov:

Ked' muži plačú

ktoré sa uskutoční

20. 9. 2018 o 19 hod.

v kine Slovan.

Lístky si môžete zakúpiť v predpredaji v Mestskej knižnici.

Cena lístka v predpredaji 2,50 €

Srdečne vás pozývame do

novootvorenej II. časti muzeálnej expozície mesta,

31. 8. od 20:00 hod. na ulici Starý jarok 44

Pozývame vás na prehliadku

Mestského mlyna,

ktorý je otvorený každý deň od 9 do 17 hod.

Útulňa v sedle Chvála Bohu s pomníkom
na pamiatku bojov z roku 1849

(viac na str. 8)

BRANYISZKÓ. - Schutzhaus.

Všeobecná nemocnica
s poliklinikou
Levoča
Člen skupiny AGEL

SLOVENSKÝ
ČERVENÝ KRÍŽ

Septembrová kvapka krvi

07.09.2018

na Mestskom úrade v
Spišskom Podhradí

PosterMyWall.com

Podhradie deťom
(viac na str. 9)

Úspešné a schválené projekty v 3. štvrtroku 2018

Mesto získalo ďalšiu finančnú pomoc z Európskych fondov do Spišského Podhradia. Do nášho mestečka príde 950 000,00 €.

Mesto Spišské Podhradie v spolupráci s Biskupským úradom na Spišskej Kapitule a družobným mestom **Głogów Małopolski**

je úspešné v žiadosti o nenávratný finančný príspevok **Ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva cezhraničného úze-**

mia, špecifický cieľ Zintenzívnenie trvalo udržateľného využitia kultúrneho a prírodného dedičstva návštevníkmi a obyvateľmi.

Kultúrno-duchovný turizmus miest Spišské Podhradie a Głogów Małopolski

Výška celkových výdavkov je 1344 455,60 €. Výška celkových výdavkov pre mesto je 372 624,62 €.

Zámerom projektu je **podpora cestovného ruchu v našom regióne a zviditeľnenie priestoru Spišského Jeruzalemu** (Pažice, Sivej Brady, Spišskej Kapitule) a zároveň **dobudovanie infraštruktúry – turistických chodníkov, opravy národných kultúrnych pamiatok a vybudovanie parkoviska nad Spišskou Kapitulou.**

Aktivity projektu je možné rozdeliť do 3 okruhov, ktoré spolu tvoria jeden komplexný celok.

Mesto vybuduje veľké záchytné parkovisko nad Spišskou Kapitulou. Parkovisko s kapacitou 80 osobných automobilov a 6 autobusov s prepojením na Spišskú Kapitolu, Spišský Jeruzalem a Biskupskú záhradu.

V rámci obnovy kultúrnych pamiatok je v Sp. Podhradí naplánovaná **revitalizácia**

národnej kultúrnej pamiatky Biskupskej záhrady, ktorá je súčasťou mestskej pamiatkovej rezervácie, za účelom realizácie kultúrno-duchovných podujatí a spoločných cezhraničných aktivít medzi partnermi práve na tomto mieste.

Obnova kultúrnych pamiatok v meste je taktiež spojená s **odbornými prácami** na dvoch pamiatkach Spišského Jeruzalema - **Kaplnky sv. Františka Xaverského a Kaplnky sv. Rozálie.**

V tomto období sme ukončili práce na viacerých stavbách v rôznych častiach mesta:

1. **Ukončili sme rekonštrukciu Palešovho námestia časť juh – Názov projektu: Komplexná obnova Mariánskeho a Palešovho námestia - spevnené plochy - Palešovo námestie Juh**
Výška investície 100 000,00 €. Ministerstvo financií SR – 90 000,00 €, mesto 10 000,00 €.
2. **Skolaudovali sme a otvárame Zberný dvor – Spišské Podhradie** v celkovej výške oprávnených nákladov **297 373,68 €.**
3. **Skolaudovali sme stavbu Spišské Podhradie – Rybníček – vodovod.** v celkovej výške oprávnených výdavkov **134 187,50 €.** Pri tejto stavbe sa nám podarilo dokončiť asfaltový chodník

v dĺžke 900 m.

4. **Skolaudovali sme stavbu Rekonštrukcia budovy mestského úradu Mariánske námestie 37** v celkovej výške **427 956,39 €.**
5. **Budujeme IBV – Katúň, IBV Galova a pripravujeme IBV Rybníček.**

Skolaudovali sme stavbu vodovodu v lokalite IBV Katúň v celkovej výške **20 000,00 €** a začali sme so stavbou elektrických inžinierskych sietí na IBV Katúň v celkovej výške **15 000,00 €.** IBV Galova máme vydané právoplatné územné rozhodnutie k výstavbe inžinierskych sietí v tejto lokalite.

V tomto období sme začali nové stavby:

1. **Začali sme z realizáciou stavby Protipovodňová ochrana na ulici Dr. Špirku** v Spišskom Podhradí.
Predpokladané celkové náklady: **320 054,03 €**
Stavebná firma: GMT project, spol. s r. o., Bardejov
Stavebný dozor: Ivan Fejedelem
Doba realizácie: **august – október 2018**
Účelom predmetnej stavby je protipovodňová ochrana ulice Dr. Špirku spevnením brehov a zvýšením prietokovej kapacity priečneho profilu Margecianky. Jedná sa o úpravu vodného toku rkm 5,000 – 5,435 po oboch stranách toku.
Spevnenie brehov je navrhované dlažbou z lomového kameňa.
2. **Začali sme z realizáciou stavby Prestavba a prístavba časti Materskej školy Spišské Podhradie**

Predpokladané celkové náklady: **524 600,00 €**

Stavebná firma: Alkon. spol. s r. o., Spišská Nová Ves

Stavebný dozor: Ivan Fejedelem

Doba realizácie: **august 2018 - máj 2019**

Účelom predmetnej stavby je rekonštrukcia celého objektu budovy na Starom Jarku 46. Vzniknú tam 2 nové triedy pre 26 detí, šatne, spálne a denné miestnosti pre deti s prístavbou spojovacej chodby a vznikne jedná budova z jedným súpisným číslom s kapacitou 146 detí.

Pôvodná budova škôlky na zateplí zvonku a na povale, vymenia sa svietidlá, vymenia sa staré rozvody kúrenia a obnoví sa kotolňa. Obnoví sa kuchyňa MŠ. Vybuduje sa detské ihrisko.

Vážení Podhradčania, **chcem sa vám všetkým poďakovať za ústretovosť a podporu.** Chcem poďakovať poslancom mestského zastupiteľstva, kolegom na úrade za veľmi dobrú spoluprácu, pochopenie a trpezlivosť. Chcem poďakovať všetkým, čo pomáhajú a spolupracujú s mestom, čo nám držia palce a čo sa za nás modlia a vyprosujú milosť.

MVDr. Michal Kapusta, primátor mesta

Rozšírenie kamerového systému – VIII. etapa

Mesto Spišské Podhradie bolo opäť úspešné pri poskytovaní dotácie v oblasti prevencie kriminality zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na rok 2017. V rámci projektu „**Bezpečné mesto Spišské Podhradie, rozšírenie kamerového systému VIII. etapa**“ sa nám podarilo získať dotáciu vo výške 3900,- Eur a osadiť ďalšie tri kamerové systémy v našom meste a to na Galovej ulici, Podzámkovej ulici a Sídlisku Hrad, ktoré budú slúžiť na zvýšenie ochrany života, zdravia a majetku všetkých nás v meste. Obsluhu kamerového systému mesto zabezpečuje prostredníctvom pracoviska „chránená dielňa“, ktorá sídli na Mariánskom námestí 34. Veríme, že aj týmto spôsobom prispějeme k zníženiu kriminality a budovaniu imidžu „**bezpečné mesto Spišské Podhradie**“.

Projekt bol finančne podporený Radou vlády Slovenskej republiky pre prevenciu kriminality.

Zberný dvor v Spišskom Podhradí

Mesto Spišské Podhradie oznamuje obyvateľom mesta Spišské Podhradie, že od septembra 2018 sa otvára prevádzka zberného dvora na ulici Štefánikova – časť Rybníček (v susedstve kompostárne). Zberný dvor bude slúžiť na dotriedenie separovaných odpadov a krátkodobu úschovu týchto komodít: **veľkoobjemový odpad, zmesový komunálny odpad, sklo, plast, papier, opotrebované pneumatiky, kovy a drobný stavebný odpad** – DSO. (DSO pochádza od fyzických osôb, ktorý vzniká pri realizácii drobných stavebných úprav. Na veľké množstvo stavebného odpadu výmena strechy, búranie budov, stavebné úpravy si občan objedná veľkokapacitný kontajner. Odpad na jeho

vlastné náklady odvezie zmluvne dohodnutá firma na príslušné miesto).

Uloženie odpadu na zbernom dvore je **bezplatné s výnimkou drobného stavebného odpadu** – DSO, ktorý je spoločatnený v súlade s VZN mesta Spišské Podhradie č. 6/2015 o poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady vo výške 0,015 €/kg DSO.

Zoznam druhov odpadov, na ktorý zber je prevádzkovateľ oprávnený:

20 03 07 **veľkoobjemový odpad** (O)

20 03 08 **drobný stavebný odpad** (O) – pochádza od fyzických osôb, ktorý vzniká pri realizácii drobných stavebných úprav. Na veľké množstvo stavebného

odpadu (výmena strechy, búranie budov, stavebné úpravy) si občan objedná veľkokapacitný kontajner. Odpad na jeho vlastné náklady odvezie zmluvne dohodnutá firma na príslušné miesto.

20 03 01 **zmesový komunálny odpad** (O)

20 01 02 **sklo** (O)

20 01 39 **plast** (O)

20 01 01 **papier** (O)

16 01 03 **opotrebované pneumatiky** (O)

20 01 40 **kovy** (O)

Prevádzkový čas:

Pondelok: ZATVORENÉ

**Utorok – sobota: 8.00 – 11.00 hod.
13.00 – 16.00 hod.**

Nedeľa: ZATVORENÉ

SÚHRADNICE 2018 - festival na Spišskom hrade tradične zavítal aj do nášho mesta historickým sprievodom

Mestská knižnica

Tip na knihu

Gabriele Marie Cristien:
MÁRIA TERÉZIA

Po smrti Márie Terézie v novembri 1780 sa v jej pozostalosti našiel prekvapujúci zoznam. Možno si v ňom prečítať, že jej šťastné manželstvo s cisárom trvalo 29 rokov - „to teda je 335 mesiacov, 1540 týždňov, 10781 dní, 258744 hodín“. Ten zoznam spísala vášnivo milujúca žena a dúfala v opätovné stretnutie s manželom.

Miroslava Varáčková:
STÁLO TO ZATO

Je niečo silnejšie ako sesterská láska? Lívia je tá staršia. Tá úspešnejšia. Tá populárnejšia. Baška je tá, čo ostala na druhej kol'aži... a to nielen v babských kruhoch na škole, ale aj doma a v srdciach rodičov.

Domínik Dán:
LIST ZO ZÁHROBIA

V roku 1990 sa začína nová éra v dejinách nášho štátu, staré socialistické štruktúry sa rúcajú, nastupuje demokracia so všetkými kladnými aj zápornými dopadmi na bežných ľuďoch, policajtov nevynímajúc. Doplatia na nové zmeny aj skúsení renomovaní kriminalisti?

Michael Connelly:
DVE TVÁRE PRAVDY

Harry Bosch stále pracuje v San Fermande. Má vyšetriť lúpežnú vraždu magistra a jeho syna vo vykradnutej lekární. Zdá sa, že lúpež niekto nafingoval a vraždilo sa na objednávku. Vyšetovanie Harryho zavedie na úplne novú drogovú scénu.

Antónia Mačingová:
NAJEDZTE SA DO ŠTÍHLOSTI

Kniha obsahuje 28 dňový program harmonizácie organizmu, rady pre stravovanie podľa krvných skupín a ukážkový program na mesačne stravovanie.

Tešíme sa na Vašu návštevu

Veľká História v malom meste

Osmičkové roky - Vpád a pád

Svoj život môžeme prežívať intímne, ako jednoduchú telenovelu, výhradne len v svojom súkromnom prostredí a v jeho blízkych, malomestských kulisách, úplne mimo historického kontextu. Ale môžeme ho zároveň prežívať aj ako veľký román na pozadí svojej historickej doby. Nezávisle tak vedľa seba plynú naše malé, osobné dejiny o ktorých vieme len my sami, aj mohutný tok veľkej svetovej História, o ktorej sa píše v dejepisoch. Tie veľké svetové dejiny väčšinou tečú úplne pomimo tých našich, malých. No sú však v živote i momenty, keď sa môžu na krátky okamih preťať. V Spišskom Podhradí sa mi to stalo dokonca dvakrát. Raz pri agresívnom vpáde ruských vojsk, 21. 8. 2018 - oficiálne bratskej pomoci spriatelovaných armád Varšavskej zmluvy, a druhý raz pri masívnom páde totalitného režimu, 27. 11. 1989 - generálny štrajk ako vyvrcholenie novembrovej revolúcie.

Brutálny vpád 1968

Predchádzala mu nádherná jar. Nevieť či poveternostne, na to si už nespomínam, ale spomínam si na tú atmosféru radosti, uvoľnenia a oduševnenia. Ako sa rodičia zrazu doma, v robote, v obchode, na dvore a vlastne všade nadšene a s veľkými nádejami rozprávali slobodne a bez strachu, s každým a o všetkom, čo bolo niečo dovedy úplne nevídané a neslýchané. Eufória a rozviazané jazyky boli zrazu všade, na uliciach, v škole, v rádiu. Politickým témam som nerozumel, ale hovorilo sa, že učitelia už budú môcť chodiť beztrestne do kostola i na levočskú púť /lebo náboženské tmárstvo bolo nezlučiteľné so socialistickou výchovou/, že budú povolené záujmové spolky a združenia /lebo všetky súkromné aktivity mimo straníckych štruktúr boli podozrivé z narušovania socialistického poriadku/ a hlavne, že už bude sloboda, sloboda, sloboda /lebo totalitný režim držal všetkých svojich občanov celkom nakrátko/. Všade spomínaný Dubček nám ako chlapcom imponoval, lebo vyzeral priateľsky, na každom obrázku sa usmieval, v rádiu nekričal a rodičia i učitelia ho veľmi chválili. A hlavne, že na verejnom kúpalisku skočil z mostíka. A zverejniť vo všetkých novinách kúpaliskovú fotografiu vysmiateho, polonahého prvého tajomníka ÚVKŠC by sa predtým považovalo za

rúhanie, za útok na božstvo vedúceho postavenia strany. My sme čítali len obrázkový Roháč, v ktorom sa zrazu po agresívnych protiimperialistických karikatúrach a sterilných agitkách začali zjavovať naozaj vtípné a masné kúsky. Čítavali sme ho od začiatku do konca a každý štvrtok sme už vyčkávali pred novinovým stánkom na nové komiksy Jožinka, dieťaťa svojich rodičov a Škaredého Billa urputne bojujúceho o priazeň svojej Mary so Slizkým Slimom. A v časopisoch sa objavili aj prvé akty! A fotky Winettoua, Beatlesákov a iných západných hrdinov. V Kalifornii prebiehalo Leto lásky /I'm going to San Francisco.../ a my sme s bratom trávili toto sladké prázdninové leto v Spišskom Podhradí. 21. augusta /myslím, že bola asi streda/ nás všetkých osem detí /5 domácich+2hostia/, za skorého svitania pobudil náš zblednutý ujo s tým, že nás napadli Mad'ari. Utekali sme sa pozrieť na námestie ku kostolu. V obrovskom hluku dízlov, rachotení pancierov a vŕzganí ocelových pásov drviacich vozovku, sa mestom valil nepretržitý rad tankov ako obrovská desivá pásomnica. A to bol i koniec našich prázdnin, i leta, i slobody. Vo všeobecnom zdesení a chaose, ktorý v ten deň nastal, nás ujo s tetou naložili dopoludnia na autobus do Levoče- kým ešte idú, a kým nebude horšie. Cestovali sme tým spojom len my dvaja a jeden starší „báčik“, lebo takáto udalosť iste prežala všetky zvyčajné stereotypy. Šofér kl'učkoval pomedzi tanky hore Kapitoulou a zastavil na zastávke Sivá Brada, odkiaľ chodievali Lúčaní a Jablonovci pešo domov. Vtedy jeden z toho nekonečného radu tankov /tiahli od polnoci celý deň bez prerušenia v jednom kuse/ nabral z boku náš autobus, len nás tak šmarilo, a prevalcoval mu celý ľavý bok. Ešte že sme sedeli napravo. Šofér vybehol von, darmo bohoval, prúd mašín frčal vsjô ravnó d'alej. Docestovali sme domov, a to d'alej bol už úplne iný svet. Svet normalizácie. Všetci stíchli, zosmutneli a začali sa báť, ako nás vytrstajú za tú našu naivnú slobodu. Rodičia s bledými tvármi počúvali Husákovu vrieskanie z „lapčibudky“. Strach sa usadil na celej spoločnosti. Doma a v krčmách sa pošepky hovorili vlastné názory o Rusákoch a okupácii, v škole a na verejnosti to, čo chcela strana a vláda počuť - o nezištnej bratskej pomoci. Preto pre našu generáciu, ktorá nezažila vojnové oslobo-

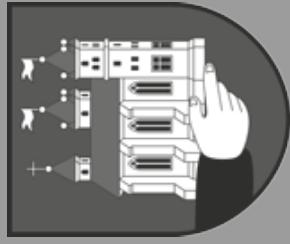
denie, len povojnové prepadnutie, ostane komunistická Červená armáda nie osloboditeľkou, ale len okupantkou, ktorá nás surovo obrala o slobodu. Do mojich malých dejín zasiahli vtedy tie veľké ešte i tak, že vpád Rusov zabránil príchodu kňaza, ktorý mal v Spišskom Podhradí zobášiť svojho synovca Laca Ďurku s moju sesternicou. Obrad preto musel vykonať domáci kňaz a ja som sa až po rokoch dozvedel, že ten chýbajúci kňaz, Ján Ďurka, bol básnik Janko Silan, jeden z najväčších poéтов socializmom zamlčanej katolíckej moderny. A tak nebudem môcť hovoriť svojim potomkom /tak ako baťko Mináč, ktorý sa ešte stihol osobne porozprávať s dedom, ktorý ešte Hurbana na koči vozil, že slovenské dejiny sú také krátke, že sa ich možno ešte rukou dotknúť/ - však s tým Silanom, o ktorom sa v škole učíte, som sedel za jedným stolom. Túto česť mi veľké dejiny prekazili. Ostal tak pre mňa len postavou z učebnice, autorom básnických zbierok, avšak bez osobného stretnutia. Tak teraz len smutne čítam jeho epigram - "Keď víno mám a knihy, sú krásne tieto okamihy."

Kolosálny pád 1989

Väčšie spoločenské zmeny prichádzajú zhruba každých dvadsať rokov, čo je približne vek dozrenia a nástupu novej, mladej generácie do politického života. Komunizmus u nás trval dve takéto „funkčné obdobie“, a z hľadiska histórie je len krátkou, štyridsať ročnou epizódou, tak ako napr. husitizmus v Čechách. Obmedzovanie základných ľudských práv a slobôd /prejavu, pohybu a vierovyznania/ bolo vtedy ústavné potvrdené ako najvyššia možná forma demokracie s vedúcou úlohou komunistickej strany v celej spoločnosti. Lapidárne povedané ich dobrovoľné odovzdanie do rúk vševládnej a vševedúcej strany bolo každé štyri roky dobrovoľné a masovo potvrdzované vo voľbách s jedinou politickou stranou 99,99%-nou väčšinou obyvateľstva. Možnosť hlasovať proti neexistovala, existovala len možnosť nezúčastniť sa na voľbách, čo si mohli dovoliť len úplne deklasovaní jedinci, a aj za týmito niekoľkými stratencami chodili opakovane volební agitátori tlačiť po dobrom i po zlom, aby tak bolo ľudové potvrdenie režimu čo možno stopercentné. Aktívni odporcovia režimu sedeli v chládku, alebo na psychiatrii. Počas medicínskych štúdií sme medzi inými vyšetrovali i mladučkú dievčinu z Oravy, ktorá sa nám „starým

mazákom“, už piatokom, zúfalo a strhane, určite pod vplyvom psychofarmák, pokúšala vysvetliť, že nosíme po námestiach transparency s obrazmi Marxa a Lenina ako sväté ikony, a že sa klaniame na manifestáciách komunistickej strane a Brežnevovi ako Bohu a pápežovi. Všetci zhodne sme po praktiku konštatovali, že „tá je úplne mimo“ a potvrdili jej diagnózu halucinózy. Bolo to však bohužiaľ práve naopak. Naša generácia, ktorá nezažila nič iné, len socialistickú výchovu, si myslela, že to tak musí byť a aj navždy bude. Že všelijaké tie chozrasčoty, glasnosti, či novembrové „výtržnosti“ a demoštie na Václaváku nejako režim utrasie a povolí nám viac slobody. Že by tak náhle a totálne skolaboval, hoci bol už len prázdnu bublinou ideálov komunizmu, ale zato s plne funkčnou armádou, políciou a vyzbrojenými ľudovými milíciami, to asi nikto nepredpokladal. Chabý odpor, Gorbačovými tankami už neistených komunistických nomenklatúr, a masívna vlna ľudového odporu sa mali stretnúť v generálnom štrajku, ktorý mal preukázať slobodnú vôľu pracujúcich. V to novembrové poludnie roku 1989 som kráčal prázdnu ulicou okolo Kľaštorka na obedňajšiu prestávku. O 12,00 začali zvonit. Mala to byť výzva na zajtrajší generálny štrajk. Koniec totality!!! Bol to nezabudnuteľný moment, kedy sa zas veľká svetová História sa stretla s mojou malou, osobnou. Na rozdiel od hrmotného roku 1968, toto stretnutie bolo tiché. Preciľoval som ho celkom sám, jediný, opustený na prázdnej ulici, bez fanfár a ovácií, bez ohňostrojov, bez výkrikov z okien a volaní na slávu, ako kolosálny zosun lavíny, či gigantický pád demolovanej veľkostavby v nedom filme. Nikde ani nohy, len pomalé zvony v tichu decembrového poludnia. Aj také býva stretnutie s História. Na druhý deň, po zaistení pohotovostného zástupu na ambulancii som ráno išiel do levočskej nemocnice. Tam, pred riaditeľstvom sa nás zišla skupinka lekárov, Dr. Koščo, primár Dr. Augustín, Dr. Hamrák a ja. Iný okoloidúci primár nám kričal, že ich oddelenie bude štrajkovať v práci. Asi sa báli, že „ještě není všem dnům konec“. Skupiny z ostatných oddelení potom vytvorili pri vrátnici zástup, ktorý sa pripojil k okoloidúcemu štrajkovému sprievodu, smerujúcemu na námestie. A odvtedy som už na žiadnej manifestácii nebol. Však som sa dosť nachodil na Prvé máje, Víťazné februáre, či októbrové lampiónové sprievody VOSR. Kto nezažil, nepochopí, ako sa tieto „prikázané“ sviatky socializmu stávali miestom ľudových stretnutí, rozhovorov, a potom samozrejme posedení pri párkoch, pive, či víne. Ako sa totálne ingorovali siahodlhé, nezrozumiteľné a bezduché prejavy plné frázovitého komunistického newspeaku. Režimu stačila poslušná účasť, na viac nemal. Po štrajku sa potom po všetkých pracoviskách republiky rozosielali akési hlasovacie háčky na predsedu novej vlády. Figuroval tam súdruh Adamec, starší muž s výzorom pozitívneho robotníckeho predáka, ako sme ho poznali zo socialistických seriálov, nástupca Miloša Jakeša, ďalej súdruh Vasil Mohorita, predseda SZM, mladá komunistická krv, avšak podľa jeho verejných prejavov, úplne starej skupiny, a nakoniec Václav Havel, zradca a zapredanec našej ČSSR. Keď sa mi dostala do rúk hlasovacia listina, myslel som že sa mi sníva. Okrem dvoch hlasov za Havla /Mgr. Karpaty a ja/ všetky ostatné hlasy z podhradských zdravotníckych pracovísk /jasle, ženské, zubné, geriatrické, zdravotné obvody detské aj dospelé, lekáreň, doprava i upratovanie/ pozberal súdruh Adamec a suverénne tak u nás zvíťazil. Veľká História však už bola úplne inde. Kým v hlučnom roku 1968 mi zabránila stretnúť Janka Silana, teraz v tichom roku 1989 mi dovolila stretnúť osobne Vaclava Havla. Hoci on o tom, že sme sa stretli nevie. Sme spolu na jednej fotografii z jeho prvej návštevy Slovenska. Vpredu je on s dôstojným pánom Klučárom, ktorý ho sprevádzal po kapitulskom kostole a za nimi v skupinke občanov ktorá ho prišla privítať a pozdraviť zízam ja, ktorý som si kvôli tomuto stretnutiu zobrať dovolenku. Ved' dovedy nebola v Podhradí žiadna možnosť stretnúť sa s ozajstnou osobnosťou. Po zrušení železnej opony sa to zmenilo, bol tu dokonca pápež Ján Pavol II., a o prezidentských návštevách na Spišskom salaši by pán Ing. Štrublík mohol hovoriť seriály.

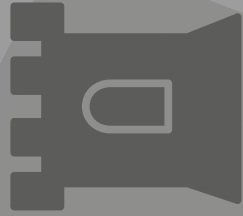
World is a stage. Každý hrá tú najdôležitejšiu, titulnú a hlavnú rolu vo svojej osobnej telenovele. V románe veľkej História sme už prestali hrať mlčiaceho štatistov a súhlasiace pozadie v idealizovanom socialisticko-realistickej veľkofilme, ktorého scénare a réžiu písali v Moskve. Po roku 1989, kedy masové a kolektívne nie ukončilo totalitné zajatie, sa zrazu vynorili stovky najrozličnejších áno z ktorých si už teraz my sami vyberáme a píšeme, ak sa zapojíme do deja, od volieb k voľbám ďalší román História Slovenskej republiky.

Mestské kultúrne stredisko v Spišskom Podhradí
Vás srdečne pozýva na

PODHRADSKÉ TRHY 2018

25 ROKOV
V UNESCO

15:00 folklórna skupina PIREČKO
15:45 folklórny súbor BRANISKO
16:10 skupina historického šermu

JAGO

16:40 slávnostná ceremónia
pri príležitosti 25. výročia
zázpisu do UNESCO

31. AUGUST 2018
PARK KULTÚRY

17:30 Lukáš Adamec
18:30 kapela DORA
20:00 Helenine oči
21:00 FUNK YOU
22:00 Impresario

PREDAJNÉ TRHY OD 8 DO 18 HOD.

info: kultura@spisskepohradie.sk, 0908 982 348

Dejiny turistiky v Spišskom Podhradí, 2. časť

Turistická chata na Branisku, založenie odboru Klubu československých turistov

Aj keď sekcia Branisko bola oficiálne založená v roku 1914 aktivity jej členov boli aj pred týmto rokom. Najvýznamnejšou bolo postavenie turistickej útulne v roku 1913 v pohorí Branisko v sedle Chvála Bohu.

Útulňa v sedle Chvála Bohu

Vybudovaná bola v roku 1913. Krátku dobu ju spravovala sekcia Uhorského karpatského spolku v Spišskom Podhradí. Jej plocha bola 48 m². Postavená bola z dreva, na kamennej podmurovke, s omietnutými stenami. Zakrytá bola plechom. Neskôr prešla do majetku pražského ústredia klubu československých turistov. Jej správu stále vykonával odbor KČST v Spišskom Podhradí, ktorý ju vybavil aj potrebným nábytkom. Útulňa sa nachádzala v sedle, ktorým cesta pretínala horské pásmo Braniska v blízkosti hranice žúp Spiša a Šariša. Pod útulňou vedľa cesty bol postavený malý hostinec (jeho fotka bola uverejnená v minulom občasníku). Za ním na trávnom návrší stála kaplnka. Klúč od útulne mal pán Nižník, majiteľ spomenutého hostinca. Ten útulňu aj obsadzoval. Pred ňou bol postavený vysoký pomník s maďarským nápisom "Na pamiatku 5. februára 1849 tu víťazne bojujúcim hrdinom. Postavila Spišská župa v roku 1875". Aj keď odbor KČST v Spišskom Podhradí patril činnosťou k slabším, útulňu stále spravoval, pravdepodobne až do 2. svetovej vojny. Po vojne v objekte 2–3 roky bývala pani Tribulová, ktorá po pánovi Nižníkovi pred vojnou prevádzkovala aj spomenutý hostinec. Počas 2. svetovej vojny Nemci hostinec vyhodili do vzduchu. Po vojne objekt útulne spravovali štátne lesy. Využívali ho pre svoje potreby. V roku 1969 prešiel do užívania Pol'ovného združenia Branisko v Spišskom Podhradí, ktoré ho neskôr získalo do majetku. Objekt v roku 1996 úplne prebudovalo do dnešnej podoby.

Roky 1. svetovej vojny zasiahli nepriaznivo aj na turistické aktivity v Spišskom Podhradí. Vznik Československa a rozpad monarchie znamenal aj rozpad Uhorského karpatského spolku a vznik novej turistickej organizácie ktorým bol **Klub českoslo-**

venských turistov. Vznikom Československa nastali priaznivejšie podmienky aj pre rozvoj turistiky. Klub českých turistov založený 11. júna 1888 sa 13. novembra 1918 premenoval na Klub československých turistov. V tomto období bol jeho predsedom PhDr. Jiří Guth-Jarkovský. Nižšími turistickými zložkami v jednotlivých regiónoch boli turistické župy KČST. V mestách a v obciach boli založené odbory KČST.

Odbor Klubu československých turistov v Spišskom Podhradí bol založený v roku 1923. Hneď v prvom roku svojej činnosti mal 40 členov, z toho boli traja rodinní členovia. Na konci decembra 1923 sa prihlásilo do odboru ďalších 36 členov. V tomto prvom roku svojej činnosti sa uskutočnilo spolu 9 členských schôdzí pri priemernej účasti 9 – 12 členov. Odbor pripravil tri celodenné a šesť poldenných túr. Pretože išlo o nový odbor v roku svojho založenia ešte nevykonával značkovanie turistických chodníkov. Aj keď na schôdzi Podtatranskej župy KČST ktorá sa konala v Spišskej Novej Vsi 14. októbra 1923 bol kladený dôraz na značkovanie nových turistických chodníkov. Odbor v Spišskom Podhradí dostal za úlohu vyznačiť a ďalej sa starať o okolie mesta, o územie Dreveníka a o pohorie Branisko. Prvé turistické chodníky v okolí mesta sa vyznačili po roku 1926. V 1. vydaní „Průvodce po Československé republice“ ktorý vyšiel v roku 1926 ešte nie sú uvedené žiadne vyznačené chodníky. V jeho 2. doplnenom vydaní z roku 1930 sa už uvádzajú dva vyznačené chodníky a v mape sú vyznačené tri chodníky. Červená turistická značka viedla z Levoče do Spišského Podhradia a pokračovala cez obec Bijacovce smerom na Vyšný Slavkov. Modro vyznačený chodník viedol zo Spišského Podhradia na Branisko a zelená značka z Podhradia cez Ordzovany, Podproč, Olšavicu do Tichého Potoka (Stilbach).

Spišskopodhradský odbor KČST bol aktívny v kultúrnej činnosti. V roku 1923 usporiadal 12 prednášok ktoré boli spojené s premietaním diapozitívov. Priemerná účasť na nich bola 30 – 60 poslucháčov.

S cieľom zabezpečiť ubytovanie pre turistov priamo v meste zriadil odbor v mestskom hostinci v Spišskom Podhradí nocľaháreň. Spravoval ju G. Grünberg. Mala kapacitu 6 lôžok a 15 núdzových lôžok. V nasledujúcom roku 1924 mal odbor KČST už 111 členov. V roku 1925 bola členská základňa 112 členov. 11. januára 1925 turisti zo Spišského Podhradia vytvorili anketu zameranú na ochranu Spišského hradu.

Organizačne patril podhradský odbor do Podtatranskej župy KČST, ktorej sídlo bolo v Spišskej Novej Vsi. Patrili tam aj ďalšie odbory z Liptova, Spiša, Šariša, Gemera, Abova a Zemplína. Predsedami tejto Podtatranskej župy KČST boli postupne generál Ján Votruba, plukovník Rychtermoc, Miloš Janoška a generál Jozef Šnejdárk. Väčšinou išlo o významné osobnosti turistiky. Po J. Votrubovi bola vo Vysokých Tatrách pomenovaná Votrubová útulňa, po generálovi Šnejdárkovi zase Šnejdárkova turistická cesta zo Zádielskej doliny do Košíc. Miloš Janoška je ešte dodnes asi najvýznamnejšia osobnosť turistiky na Slovensku. Bol dlhoročný funkcionár turistiky nielen na Liptove, ale aj na Slovensku. Založil časopis Krásy Slovenska. Bol autorom mnohých turistických sprievodcov a turistickej literatúry.

V novembri 1928 sa Podtatranská župa rozdelila na „Tatranskú župu“ ktorej sídlo bolo už v Liptovskom Mikuláši a na župu „Slovenský kras“ so sídlom v Košiciach. Prvým predsedom Tatranskej župy sa stal práve Miloš Janoška. Na území Slovenska a Podkarpatskej Rusi to boli zriadené tieto turistické župy:

1. Malokarpatská – sídlo v Bratislave,
2. Považská – sídlo v Trenčíne,
3. Fatranská – sídlo v Martine,
4. Tatranská – sídlo v Liptov. Mikuláši,
5. Slovenského krasu – sídlo v Košiciach
6. Stredoslovenská – sídlo v Ban. Bystrici,
7. Podkarpatskej Rusi – sídlo v Užhorode.

(pokračovanie v budúcom čísle)

Podhradie deťom 2018

Mestské kultúrne stredisko a Miestny spolok Slovenského Červeného kríža pripravili pre všetky deti nášho mesta, ale aj ich rodičov sobotňajšie popoludnie plné zábavy, kreativity, hudby a divadla. V Parku kultúry bol pripravený bohatý kultúrny program. Predstavilo sa bábkové divadlo Babadlo z Prešova so svojou hrou „Ali Baba alebo hopsa, horsa, zem otvor sa!“ a Dorotka z Fidorkova a pirát Čierna brada pobavili deti svojím programom a minidiskotékou. Pre menšie, ale aj väčšie deti boli pripravené tvorivé dielne o podhradskej modrotlačí a o osobnostiach nášho mesta. Deti sa tak mohli dozvedieť, že aj v našom meste fungovala modrotlačová dielňa a ako sa táto technika farbenia látky používala v praxi. Taktiež sa mohli dozvedieť zaujímavé fakty o našich významných rodákoch, napríklad na čo slúžil Harmattov patent, akým významným objavom prispel do veterinárstva František Hutyr, kto to bol Alexej Lux alebo ako Štefan Varšányi vyrábali spišské pácky a prečo chutili tak znamenite, že si ich obľúbili až v ďalekej Pešti. Miestny spolok SČK si zase pre deti pripravil rôzne stanovišťa, na ktorých sa mohli dozvedieť dôležité informácie o tom, ako je potrebné postupovať pri rôznych nehodách tak, aby vedeli zachrániť ľudský život. Deti sa dozvedeli, ako podať prvú pomoc a mohli si to zároveň vyskúšať na modelových situáciách, taktiež odpovedali na základné otázky a nakoniec boli odmenené zaujímavými cenami.

Pevne veríme, že podujatie bolo pre deti prínosom a zábavou zároveň. Sme skutočne veľmi radi, že do Parku kultúry prišlo prežiť tento deň množstvo detí spolu so svojimi rodinami. Srdečne ďakujeme všetkým zúčastneným, ale aj organizátorom podujatia, a to zamestnancom Mestského kultúrneho strediska a dobrovoľníkom z Miestneho spolku SČK. Tešíme sa o rok.

Mgr. Barbora Ilečková

Deti sa mohli stretnúť aj s profesionálnymi záchranármi

Stanovišťa Červeného kríža

Deti si mohli vytobiť vlastný modrotlačový formu a látku

Dorotka z Fidorkova zabávala deti

Leto so Sovou 2018

Letné prázdniny sa chýlija ku koncu. Počas prázdnin sme mali pre deti, mládež, ale aj rodičov, či starých rodičov pripravené týždňové programy hier, súťaží, olympiád a rôznych iných výletov medzi ktoré patrí: party day, olympiády, športové súťaže, premietanie filmov a rozprávok, práca s drevom, sklom, plastom a materiálmi, ktoré naše práce spestrili, súťaže a kvízy o prvej pomoci a iné.

Najmä chlapci si vyskúšali, aké je to stáť proti súperovi a odpovedať na otázky z tohtoročných majstrovstiev sveta vo futbale. Rovnako ako **chlapci, tak aj dievčatá** sa zapojili do súťaži „**PARTY DAY**“, kde predviedli svoje zručnosti, obratnosť alebo dokonca sústredenosť. Aby sme to s pohybom neprehnali každý utorok v popoludní sme si premietali filmy a rozprávky podľa vlastného výberu. Aj tento rok sme sa na ihriskách zapotili športom a tak sme si dopriali zaslúžené **ochladienie v Aquacity**

ty Poprad. Aktivity sme však pripravili aj pre tie deti, ktoré radšej pracujú a vytvárajú krásy z rozličných materiálov. Počas všetkých týchto aktivít sme spolu s deťmi dbali na svoje zdravie, pitný režim a bezpečnosť, ktorú si zopakovali pri hrách, súťažiach a kvízoch o prvej pomoci.

Okrem týchto aktivít sme si počas letných prázdnin každý štvrtok pripravili pre deti, mládež, rodičov, či starých rodičov výlet na zaujímavé miesta ako: **rozprávkový park**

Habakuky, Bojnický zámok, Chodník korunami stromov, Dobšinskú ľadovú jaskyňu, Aquacity Poprad.

Zo všetkých spomenutých výletov sa nám podarilo navštíviť Bojnický zámok. Zvyšné výlety sa zrušili kvôli nezaujmu detí a ich rodičov, čo nás veľmi mrzí.

V novom školskom roku 2018/2019 oddelenie voľnočasových aktivít pripravilo pre deti a mládež zoznam záujmových krúžkov, na ktoré sa budú môcť prihlásiť v budove Oddelenia voľnočasových aktivít MsKS.

Viac informácií na:

* fb: Oddelenie voľnočasových aktivít

* tel. : 0950 589 504

Juriková Viktória
Oddelenie voľnočasových aktivít

Oddelenie voľnočasových aktivít, Školská 10, Spišské Podhradie

Ponuka záujmových útvarov

v školskom roku 2018 / 2019

Príprava na SPgŠ

Šipkárska liga

Volejbal

Florbal

strelecký krúžok

Tvorivé dielne

Futbal (mladší + starší žiaci)

Hasiči

Futbal (1.-4. ročník)

Klub mladých zdravotníkov

Klub "SOVA" - výhody na akciách, voľný vstup do telocvične a PC miestnosti, súťaže, ...

Prihlášky si môžeš prísť vyzdvihnúť v kancelárií strediska. Najlepšie je ich odovzdať čo najskôr. Bez prihlášky a zaplateného členského detom nebude umožnený vstup do budovy klubu "SOVA" a telocvične.

Ceny za registráciu v jednotlivých krúžkoch:

1€ / polrok pre deti do 15 rokov s trvalým pobytom v Spišskom Podhradí

1,50€ /mesiac pre osoby nad 15 s trvalým pobytom v Spišskom Podhradí

2€ / mesiac pre osoby s trvalým pobytom mimo Spišského Podhradia

facebook: Oddelenie voľnočasových aktivít , telefónne číslo : 0950/589 504

Futbalová sezóna 2018/2019 sa začala

Po krátkej letnej prestávke tu máme opäť súťažný kolotoč. Svoje súťaže začali všetky naše družstvá od A-mužstva až po prípravky. Štvrtoligové mužstvo dospelých začalo súťaž excelentne, po 5 kolách vedieme tabuľku bez straty bodu. Po dlhých rokoch sa menia naše ciele. Tak, ako sme pred každou predchádzajúcou sezónou stále deklarovali cieľ vyhnúť sa záchranárskym prácam, tak v tejto by sme chceli skončiť čo najvyššie, určite v prvej trojke. Po dozretí kádra a jeho stabilizácii je to úplne očakávaný krok. Mužstvo prešlo iba kozmetickými zmenami, jadro zostalo pokope, odišiel iba Šimon Dunajčan na hosťovanie do Spišskej Novej Vsi a Igor Staňa do Popradu, kde bude hrať 1. dorasteneckú ligu. Po dlhom zranení sa opäť zapojil do tréningového procesu Norbert Jochman. Dominik Gallovič a Filip Rokyta sa už stali stabilnými hráčmi A-mužstva po predchádzajúcom „pendlovaní“ medzi dorastom. Dárius Vandraško sa vrátil naspäť z hosťovania v Liptovskom Hrádku. Tomáš Komara po pôsobení v Senici a českom Valašskom Meziříčí sa u nás pokúsi o reštart svojej kariéry po ťažkom a dlhodobom zranení členku. Úplným nováčikom v kádri je Dávid Slejkák, ktorý naposledy pôsobil v tretioligových Krompachoch. Po príprave a úvodných kolách chémia v mužstve funguje dokonale a dúfame v to, že nám forma vydrží celý ročník a vyhneme sa nejakej väčšej hernej kríze. Mládežníci pred mesiacom

taktiež už sú v súťažnom tempe a ich výsledky naznačujú, že určite pôjde u nich o podstatne vydarenejší ročník ako bol ten predchádzajúci.

Mgr. Vladimír Šolc

4. liga Sever - dospelí						
	Z	V	R	P	Skóre	B +/-
1	FK Gerlachov	4	4	0	0	15:1 12 0
2	MŠK Spišské Podhradie	5	4	0	1	15:4 12 3
3	ŠK Záhradné	4	4	0	0	10:1 12 3
4	OFK Tatran Kračúnovce	4	3	1	0	11:3 10 1
5	TJ Sokol Ľubotice	4	3	1	0	9:2 10 4
6	FK Sol'	4	3	0	1	8:3 9 0
7	OFK - SIM Raslavice	4	2	1	1	6:6 7 -2
8	FK Poprad B	3	2	0	1	7:1 6 0
9	MFK Stará Ľubovňa	4	2	0	2	5:6 6 3
10	MŠK Medzilaborce	4	1	0	3	10:8 3 0
11	TJ Ptava NV Ptičie	4	1	0	3	4:7 3 0
12	FK Svät	4	1	0	3	4:15 3 -3
13	FK Tatran Zámotov	4	0	1	3	3:10 1 -2
14	FK Nižný Hrušov	4	0	0	4	1:9 0 -3
15	OŠK Fintice	4	0	0	4	1:16 0 -3
16	MFK Slovan Sabinov	4	0	0	4	1:18 0 -3

MŠK SPIŠSKÉ PODHRADIE FK POPRAD

5. 9. 2018 (STREDA) o 16.30

**JEDNOTNÉ VSTUPNÉ 1 EURO
TOMBOLA, OBČERSTVENIE**

Mesto Spišské Podhradie
Mestské kultúrne stredisko Spišské Podhradie
a Mestský športový klub Spišské Podhradie

Vás srdečne pozývajú na

XXXV. ROČNÍK
20 MIEROVÝCH
KILOMETROV
OKOLO SPIŠSKÉHO HRADU

kategórie: 1. **20 km** hlavná kategória, 2. **10 km** kategória, 3. **Deti/žiaci**

NEDEĽA 2.9.2018

11:00-12:30 prezentácia (zasadačka mestského úradu)

13:00 štart pretekov

15:30 vyhlásenie výsledkov a vystúpenie hudobnej skupiny **HARMONIX**
(Park kultúry za Mestským úradom)

Bližšie info: 0948 105 408

prednosta@spisskepodhradie.sk | www.spisskepodhradie.sk

Na toto podujatie sa dostanete vláčikom HANIČKA